

Francina Martí: «Si no s'entén que l'escola és tan important com el turisme, anirem malament»

La presidenta de l'Associació de Mestres Rosa Sensat reclama una millor planificació al Departament d'Educació: "Ha de liderar la reobertura coordinada de les aules"

Francina Martí, presidenta de l'Associació de Mestres Rosa Sensat | Gemma Ventura Farré.

A començaments dels anys seixanta, un grup de mestres va organitzar-se per recuperar el llegat més renovador de l'escola catalana. Es van aplegar en l'Associació Rosa Sensat, (<https://www.rosasensat.org/>) prenent el nom d'una mestra llegendària que a inicis del segle XX i fins a la fi de la Guerra Civil va personificar els ideals dels corrents més progressius de la pedagogia. Per ella, el triomf franquista va ser l'ostracisme. La seva escola, però, va perviure malgrat la nit i va prendre una volada que avui encarnen els professionals de Rosa Sensat.

Francina Martí presideix aquesta associació de mestres i en aquesta conversa amb **NacióDigital** explica com veu el sector l'actual crisi i com creu que s'ha d'encarar el nou curs. Per ella, l'escola és molt més que una institució on s'imparteixen coneixements. És un espai de convivència i de cohesió social, i en els propers mesos ho serà encara molt més. Un paper cabdal que només serà viable si es disposa dels recursos necessaris.

- L'escola catalana estava preparada per una situació com la que s'està vivint?

- Ni l'escola catalana ni la societat catalana. Faria un paral·lelisme amb la sanitat, que tampoc estava preparada per una crisi així, perquè no disposava dels recursos necessaris. I l'escola, tampoc. Veníem d'uns anys molt complicats, amb retallades i baixa inversió. Això a banda que hem hagut d'afrontar una situació extraordinària.

- El Departament d'Educació planteja aules amb grups reduïts (<https://www.naciodigital.cat/noticia/202495/educacio/proposa/grups/13/15/alumnes/aula/curs/vinent>) i estables d'entre 12 i 13 alumnes a primària i de 15 a secundària per al proper curs. Hi està d'acord?

- Hi ha d'haver una planificació conjunta. El que no pot passar és com amb aquests mesos de confinament, en què cada escola, i en bona part cada mestre, ha anat fent com ha pogut. Això es pot entendre en unes circumstàncies com les que hem passat. Però de cara al nou curs, cal una planificació coordinada i conjunta, que entenc que el Departament d'Educació ha de fer amb el de Salut i, fins i tot, amb el de Treball.

S'ha de planificar el nou curs i s'ha de fer tenint en compte tots els objectius de l'escola. Sobre la reducció de ràtios que em plantejava, crec que pot afavorir que l'aprenentatge sigui millor. De fet, és una cosa que es reclama des de fa temps immemorials. Però s'ha de fer pensant en els objectius, més enllà de la seguretat sanitària. Si aïllem els nens perquè no es toquin i es contagiïn, no estarem complint els objectius. Tampoc ens imaginem una escola, com hem vist en algunes imatges d'algun país europeu, en què els nens hagin d'anar a classe com en una bombolla.

"La reducció de ràtios pot ajudar a l'aprenentatge. De fet, ho reclamem des de temps immemorials"

- Quins són aquests objectius que fan que una escola sigui una escola?

- El primer és el de l'aprenentatge, com és evident. Però un altre és el paper de socialització, perquè no aprenem sols, aprenem junt amb els altres, convivint amb els altres. A més, l'escola també té un paper de conciliació de les famílies. I ara s'hi afegeix un altre objectiu, que és el de preservar la seguretat sanitària, que ja es complia fins ara, però que ara és més explícit. També diria que l'escola és un espai de compensació de moltes desigualtats.

- Sobre aquest darrer aspecte, l'escola és un instrument de cohesió social. En els temps que venen, que poden ser molt complicats socialment, haurà de fer un paper més actiu en aquest àmbit? Hauran de fer, encara més, d'aixopluc?

- Ja ho fèiem d'aixopluc. I aquesta tasca l'escola ho ha de fer amb tot una colla d'altres professionals, com són els treballadors socials, els equips d'assessorament psicopedagògic, els professionals de la salut i de la salut mental, i amb monitors. Amb tots ells.

"L'escola és un espai de compensació de moltes desigualtats"

- Com valora l'actuació de la conselleria en aquesta crisi?

- Tot plegat ha estat com un terratrèmol. He notat a faltar una actuació més coordinada i que la informació que hem rebut a les escoles no hagi pogut ser més concreta. Imagino que això obeeix també al caràcter extraordinari de la situació. Jo no parlaria del passat, en tot cas. S'ha gestionat com s'ha pogut. Però de cara al futur immediat, hem de demanar que el Departament d'Educació, que ha de tenir en compte les directrius del govern espanyol i, dins del Govern, també les de la conselleria de Salut, lideri l'obertura coordinada de les escoles. Fins ara potser no era el seu paper, però ara ho ha de fer, coordinant-se amb la comunitat educativa i comptant amb els equips de les escoles.

- Es vol que els centres obrin el juny, però no per fer activitat lectiva. Què s'hauria de fer el juny?

- El juny ja el tenim aquí. No veig que sigui imprescindible que hi hagi activitat lectiva als centres, però sí que hi hagi activitat. Quan les circumstàncies ho permetin, s'ha de preparar la rebuda dels infants al setembre. I fer activitats per a grups concretes. Les mesures que es prenguin han de ser pensades per edats, perquè no és el mateix un col·lectiu d'infants de sis anys que de tretze. Jo no posaria tanta energia l'juny, a banda de trobades amb petits grups d'infants i reunions de mestres de cara al nou curs.

- Què passarà amb els casals d'estiu?

- Estaria bé que se'n poguessin fer molts. Són una altra manera d'educar, més lúdica. Però s'han de fer en condicions. És clar que per fer colònies amb nens a dos metres de distància potser no cal fer-ne.

- L'associació Rosa Sensat organitza aquest any la seva 55 escola d'estiu (<https://www.rosasensat.org/obrim-inscripcions-per-a-la-55a-escola-destiu-educar-en-temps-de-revoltes/>) . Ho fan amb el lema "Educar en temps de revoltes". És un títol premonitori?

- No, no... Tot i que les casualitats no existeixen. La idea és educar en un món incert, en què no hi ha respostes clares. Amb el que ja havíem programat, i amb molt d'esforç, amb tots els formadors, que són uns quaranta, hem ampliat les propostes. Tractarem aspectes com el referent al dol. També sobre l'avaluació. S'ha fet evident que no tots entenem avaluar de la mateixa manera.

- Què significa avaluar pels mestres de Rosa Sensat?

- L'avaluació l'entendem com un acompanyament a l'aprenentatge, i no com una qualificació per veure qui arriba primer, qui segon i qui no passa el llistó. L'entendem com una guia perquè ningú deixi de tenir mai ganes d'aprendre.

- Ha esmentat el dol. Quan es torni a les aules, moltes coses hauran canviat. Els nens vindran amb l'impacte del confinament, d'altres hauran experimentat alguna pèrdua. Com s'ha de tractar de la pèrdua de familiars propers? De manera explícita?

- Hem de pensar que a vegades volem amagar la realitat als infants i ells, en canvi, viuen en la realitat. Si aquesta realitat és dura, s'ha de tractar sense tabús, amb tota la naturalitat del món. Les situacions excepcionals també han d'ajudar els infants a créixer. Vivim en un moment en què la por ens paralitza. Hem d'aprendre a viure amb les nostres pors, les nostres mancances i contradiccions. En totes les edats.

- I com s'ensenya a viure amb normalitat la por?

- El que diuen els professionals sobre com abordar temes controvertits que ens poden afectar molt personalment, la millor manera és fer-ho a través d'objectes de mediació, que poden ser un

poema, un conte o una pel·lícula. La literatura sempre és una bona medidora per afrontar els temes universals sobre la vida.

- Quin és el seu text literari medidor?

- Jo soc professora de Llengua i Literatura Catalana. Per mi, un poeta que connecta molt amb els joves és Salvat-Papasseit i un poema que m'encanta és (<http://poesiacatalanabatxillerat.blogspot.com/2011/05/tot-lenyor-de-dema.html>) *Tot l'enyor de demà* (<http://poesiacatalanabatxillerat.blogspot.com/2011/05/tot-lenyor-de-dema.html>), que he comentat molt amb els estudiants. Escrit quan estava malalt. Va morir de tuberculosi. "Ara que estic al llit malalt..." i explica tot el que es perd.

- La pandèmia pot tenir algun efecte positiu per a l'escola catalana?

- Soc optimista. L'escola necessita més recursos i no podem fer les mateixes coses que fèiem. Si es repeteixen les retallades que hi va haver després de la crisi del 2008, afectant els col·lectius amb menys recursos, com va ser el cas dels nens amb necessitats educatives especials, no ens en sortirem. Socialment, tothom ha vist que la sanitat necessita recursos i més pressupost. Si no s'entén socialment que l'escola és tan important com el turisme o l'automoció, anirem malament. Pel nostre país, el turisme és clau, però l'escola també. L'escola és el nostre futur. El que no podem és tornar a l'escola amb dos metres de distància i coberts de plàstic.

"Perquè hi hagi aprenentatge hi ha d'haver participació activa de la persona que aprèn"

- S'ha obert un debat entorn si la transmissió de saber es pot fer per via telemàtica. Quina és la seva opinió? Es pot ser mestre a través de la pantalla?

- Jo diria que no. Crec que en aquests moments, la pantalla ens ajuda molt a suplir la comunicació directa, però hi ha coses que la pantalla no pot suplir. Just aquest dimarts fem un directe a l'Instagram sobre la digitalització a l'aula. A partir de la primària, hi ha d'haver una part digital, però el que no pot ser és reduir el mestre a conferenciant. La transmissió de saber vol alguna cosa més. Perquè hi hagi aprenentatge hi ha d'haver participació activa de la persona que aprèn.

- L'escola ha de ser un espai lliure de mòbil?

- Si l'escola ha de ser part de la realitat, hi ha d'haver un component digital que pugui ser a l'aula. Però un mòbil, com un petit ordinador, ha de tenir un sentit pedagògic. En el currículum d'educació que tenim a Catalunya, que és un bon marc, es parla de la digitalització i és interessant. Passar d'un marc presencial a l'ús de mitjans digitals també s'ha de fer d'una determinada manera, hi ha d'haver una adaptació.

[noticiadiari]2/201939[/noticiadiari]
?[noticiadiari]2/201946[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/202295[/noticiadiari]
[noticiadiari]2/201925[/noticiadiari]